

Školitelský posudok k diplomovej práci Bc. Kateřiny Bubeníčkovéj

Analyza filmových postav kyboržek z perspektivy postmoderních a post-teoretických přístupů k tělu a konstituování identity

Zámerom predkladanej diplomovej práce je zodpovedať výskumnú otázku „zda jsou filmové reprezentace žen-kyboržek opravdovými kyborgy přinášejícími liberalizaci ve smyslu teorie posthumanismu a teorií kyberfeminismu, či zda nejsou pouze vrcholnou formou foucaultovských těl-strojů - tedy perfektně ovládanými precizními technicistními těly vytvořenými současnými mocenskými dispozitivy“ (s. 4). Autorka analyzuje charakteristiky hlavních postav kybernetických žien v celovečerných hraných filmoch euroamerické proveniencie natočené "po druhé polovině dvacátého století (tedy v období postmodernismu a post-teorii)" (s. 4), aby napokon ukázala, že tieto pop-kultúrne vízie sú v zreteľnom kontraste k charakteristikám kybernetických žien, ako ich formulujú predstavitelia tzv. post-teoretickej línie úvah v postmodernej filozofii a humanitných vedách.

Z hľadiska miery celkovej úspešnosti projektu diplomovej práce kladne hodnotím fakt, že si autorka vybrala v kontexte zamerania katedry EKS invenčnú a náročnú problematiku, ktorú si však dokázala individuálne naštudovať a presvedčivo teoreticky zvládnuť. V tejto súvislosti oceňujem nielen precízne čítanie referenčných textov, jasnú formuláciu ich vzájomných súvislostí a vyprofilovanú hypotézu, ale i rozsiahle množstvo cudzojazyčnej odbornej literatúry, ktorú si autorka dokázala zohnať a spracovať pre potreby svojej diplomovej práce. Domnievam sa, že to svedčí o mimoriadnom záujme autorky o skúmanú problematiku, presahujúci ambície väčšiny diplomových prác odovzdávaných v študovanom obore. Z uvedených dôvodov pokladám prácu Bc. Bubeníčkovéj za mimoriadne kvalitnú až nadšandardnú.

V predkladanej diplomovej práci sa z mojho pohľadu vyskytuje i niekoľko sporných miest. Nie sú to vyslovene nedostatky práce - chápem ich skor ako podnety k diskusii, ktoré by bolo dobré vyjasniť pri príležitosti obhajoby.

Prvé z nich vidím na s. 12, kde autorka uvádza teóriu postmodernity a postštrukturalizmu. Hovorí sa síce o postmoderne, v práci však nie je ani zmienka o Lyotardovi, ktorý zaviedol túto problematiku do súčasnej filozofie. Obdobne je to s Derridom, ktorý je jednou z centrálnych filozofických autorít v oblasti postštrukturalizmu - predovšetkým pokiaľ ide o kritiku binarizmu, ktorú autorka v práci rozpracováva. O samom Derridovi však v práci nie je ani zmienka. V tejto súvislosti autorku žiadam o vysvetlenie.

Ďalším potenciálnym problémom práce je tendencia autorky miešať (miestami až stotožňovať) postmodernej a postštrukturalizmus (s. 12-17), čo však nie je jedno a to isté. Derrida napríklad problematizoval štrukturalistický dualizmus a v tomto ohľade ho možno zaradiť do postštrukturalizmu, nijak však neriešil problémy moderny a postmodernity - Derrida dokonca principiálne odmieta historizáciu v metafyzickom myslení. Na druhej strane, Lyotard sa nezaoberal kritikou štrukturalizmu, nemožeme ho teda radiť do postštrukturalizmu. Keďže sa tento problém v diplomovej práci uspokojivo nerieši, chcem sa autorky spýtať, či je toto splyvanie postmodernity a postštrukturalizmu v jej práci zámerné, a pokiaľ áno, čím to vyvetľuje.

V predkladanej diplomovej práci som nenašla žiadne nedostatky formálneho charakteru. Autorka poctivo uvádza svoje zdroje, cituje v súlade s normou. Oceňujem i to, že autorka uvádza v teoretickej časti práce len tie koncepcie, ktoré potrebuje na rozpracovanie a riešenie pozorovaných problémov - vďaka tomu si jej práca zachováva koncepčne súdržný a argumentačne funkčný charakter.

Diplomovú prácu Bc. Bubeníčkovéj doporučujem prijať k obhajobe. Navrhujem predbežné hodnotenie známku „1“.

Mgr. Michaela Fišerová, Ph.D.
EKS, FHS UK, Praha

V Prahe, dňa 24. 5. 2016

